

Veřejná volba - návrat před listopad '89

30.ledna 2008 Ivan Langer

Naprosto chápu ČSSD, že přišla s návrhem veřejné volby prezidenta republiky. Má pro to dost svých důvodů. Zdůrazňuji ono slovo „svých“, neboť tyto důvody jsou skutečně jen její.

Například nechce riskovat blamáž, kterou opakovaně zažila před pěti lety, kdy její poslanci a senátoři s úsměvem na tváři podřezávali jednoho vlastního kandidáta za druhým. Pro osvěžení paměti připomínám, že kandidáty, kteří úspěšně prošli halasně oslavovanými stranickými primárkami. Jiří Paroubek si tedy pro tentokrát chce své ovečky pohlídat. Co na tom, že je v rozporu s ústavou, která předpokládá svobodný výkon mandátu. Pro Jiřího Paroubka jsou zákonodárci jeho strany jen figurkami na jeho velké politické šachovnici.

Také naprosto chápu, že s tímto návrhem vystoupil právě David Rath. Po svých názorových kotrmelcích a politických přemetech z minulosti se asi bojí, že nebude-li hlídán, zase nějaký spáchá. Pro tohoto někdejšího člena ODS, SD-LSNS a teď sociálního demokrata musí být situace za plentou doslova nepřehledným peklem.

Do určité míry chápu i KDU-ČSL, která je v posledních měsících natolik vnitřně zmatená, že kupí jednu chybu za druhou.

Co však naprosto nechápu, je nadšení, které návrh na veřejnou volbu vyvolal u části české veřejnosti. Skutečně demokratická volba může být jedině volba tajná. Bez nátlaku, bez kontroly. Tajná volba se běžně užívá nejen tam, kde prezidenta volí parlament, ale i tam, kde jej volí přímo občané. Užívá se i v USA, tedy domovské zemi Jana Švejnara, kde je poměrně složitý systém volitelů. Stejně je tomu i u všech dalších obdobných voleb.

Tajná volba je jednou z podstatných náležitostí moderního pojetí volebního práva. Jistě si vzpomenete na učebnice dějepisu, za jaké volební právo bojovali naši předci v čele se sociálními demokraty. Ano, bylo to volební právo svobodné, rovné a ovšem, tajné. Jedno bez druhého nemá valnou cenu.

Veřejnou volbou bychom se vrátili před listopad '89 nebo se posunuli směrem ke Kubě a KLDK. Tam už jsme jednou byli. Pevně věřím, že se tam drtivá většina z nás vracet nechce.